

CE ESTE PREMIUL LUX?

Lansat în 2007, Premiul LUX este un premiu cinematografic acordat în fiecare an de Parlamentul European. Premiul Lux urmărește două mari obiective: aducerea în lumina reflectoarelor a dezbaterii despre Europa și susținerea coproducțiilor europene pe tot cuprinsul Uniunii. Procesul de distribuție constituie "călcașul lui Ahile" al cinematografului european, slăbită de barierele lingvistice. Premiul LUX își propune să le depășească.

Premiul LUX a ajutat filmele europene să atingă o audiență mai largă, asigurându-le subtitrarea și distribuția. Prin intermediul Premiului LUX, Parlamentul European susține diversitatea culturală și sprijină formarea de punți interculturale între europeni.

CE SUNT ZILELE FILMULUI LUX?

Difuzarea celor 3 filme din competiția oficială a Premiului LUX în același anotimp - toamna anului 2013, în toate cele 28 de țări europene. Cele 3 filme din competiție vor fi prezentate în cadrul Zilelor Filmului LUX, o secțiune a Premiului LUX, cu subtitrări în toate cele 24 de limbi ale Uniunii Europene. Miza este să împărtășim diversitatea și bogăția cinematografului european unui număr cât mai mare de cetățeni europeni și să dezbaterem problemele aduse în discuție de filmele în concurs pentru Premiul LUX 2013. Temele ridicate de filme ne sunt comune tuturor, ele istorisesc propriile noastre povești, ne ating emoțiile și pun probleme cu care toți ne confruntăm.

CUM SUNT SELECTATE FILMELE ?

Filmele sunt selectate de un grup de cinești care formează Comisia de Selecție. Toate cele 3 filme din Competiția Oficială sunt alese de Comisia de Selecție.

Laureatul va fi desemnat și premiat de Membrii Parlamentului European. Anul acestea festivitatea de decernare a premiului va avea loc pe 11 decembrie.

CE ESTE MENȚIUNEA PUBLICULUI ?

Mențiunea Publicului este acordată de publicul larg. Și voi aveți posibilitatea să votați filmul LUX sau tema favorită. Puteți face acest lucru simplu, vizitând pagina noastră: luxprize.eu sau pagina de facebook și exprimându-vă punctul de vedere. Rezultatele Mențiunii Publicului sunt anunțate la Festivalul Internațional Karlovy Vary în iunie/iulie 2014. Atunci se va încheia în mod simbolic ediția curentă a Premiului LUX și se va da startul următoarei ediții, odată cu anunțarea celor 10 noi filme din Competiția Oficială a anului 2014.

URMĂREȘTE,
DEZBATE ȘI
VOTEAZĂ

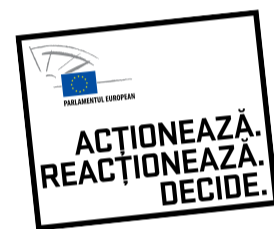
@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

ZILELE FILMULUI LUX

3 FILME | 24 DE LIMBI
28 DE ȚĂRI EUROPENE
WWW.LUXPRIZE.EU

MIELE

Regia: Valeria Golino
Țara: Italia, Franța
Anul: 2013
Durata: 100'
Cu: Jasmine Trinca, Carlo Cecchi, Libero De Rienzo, Vinicio Marchioni, Iulia Forte
Producător: Viola Prestieri, Riccardo Scamarcio, Anne-Dominique Toussaint, Raphael Berdugo
Producție: Buena Onda, Les Films des Tournelles, Rai Cinema, Cité Films
Premii/selecție: Cannes 2013, Un Certain Regard, Festivalul de film de la Bruxelles 2013, LUX Prize Official Selection Competition, Globi d'Oro 2013 - Cel mai bun film de debut, Cea mai bună actriță (Jasmine Trinca)

Rezumat

Irene duce o viață oarecum singuratică. Ea ajută, clandestin, persoanele grav bolnave să moară cu demnitate, administrându-le un medicament. Într-o zi ea îi administrează unui „client” nou o doză fatală, pentru ca apoi să afle că acesta era perfect sănătos. Irene este hotărâtă să nu accepte responsabilitatea pentru sinuciderea lui. Din acest moment, Irene și Grimaldi sunt blocați, fără voie, într-o relație tensionată și neobișnuită, care îi va schimba lui Irene viața pentru totdeauna.

PARADISUL SPULBERAT

Regia: Felix van Groeningen
Țara: Belgia
Anul: 2012
Durata: 110'
Cu: Veerle Baetens, Johan Heldenbergh, Nell Cattrysse, Geert van Rampelberg, Nils de Caster
Producător: Dirk Impens
Coproducători: Frans Van Gestel, Arnold Heslenfeld, Laurette Schillings
Producție: Mennet Producties, Topkapi Films
Premii/selecție: Berlinale 2013, Panorama Special Audience Award, CPH PIX 2013, LUX Prize 2013 Official Selection Competition, Tribeca Film Festival 2013

Rezumat

Paradisul spulberat este o poveste de dragoste între Elise și Didier. Ea are un salon de tatuaje; el cântă la banjo într-o formație. Este dragoste la prima vedere, în ciuda diferențelor dintre ei. El vorbește, ea ascultă. El este un ateu convins dar și un romantic incorrigibil. Ea și-a tatuat o cruce pe ceafă dar are picioarele pe pământ. Odată cu nașterea fetiței lor, Maybelle, fericirea lor este completă. Din păcate, la vârsta de șase ani, Maybelle se îmbolnăvește grav. Didier și Elise reacționează în moduri foarte diferite. Dar Maybelle nu lasă loc pentru alegeri. Didier și Elise vor trebui să lupte pentru ea împreună.

URIAȘUL CEL EGOIST

Regia: Clio Barnard
Țara: Marea Britanie
Anul: 2013
Durata: 93'
Cu: Sean Gilder, Siobhan Finneran, Lorraine Ashbourne, Steve Evets, Elliott Tittensor, Conner Chapman, Shaun Thomas
Producător: Tracy O'Riordan
Producție: Moonspun Films, BFI Film Fund, FilmFour
Premii/selecție: Cannes 2013, Directors' Fortnight, LUX Prize Official Selection Competition

Rezumat

O fabulă contemporană despre Arbor, în vârstă de 13 de ani, și cel mai bun prieten al său, Swifty. Excluși de la școală și străini în propria lor comunitate, băieții îl întâlnesc pe Kitten, un fierar. Cu un cal și o căruță, băieții încep să adune fier vechi pentru el. Swifty știe instinctiv cum să se poarte cu caii iar Arbor are un creier făcut pentru afaceri și folosește cu pricepere cuvintele și amândoi fac echipă bună. Dar când Arbor începe să se ia la întrecere cu Kitten și devine lacom și exploatare, apar tensiuni care conduc la un eveniment tragic și care îi transformă pe toți trei în mod irevocabil.

Pentru că cinematografia are puterea să ne miște, iar cultura, să ne deschidă orizonturile. Pentru că cinematografia și cultura sunt instrumentele ideale care ne ajută să descoperim ceea ce avem comun, dar și diversitatea noastră. Pentru că noi suntem uniți în diversitate și Uniunea Europeană e spațiul nostru comun.

MIELE de Valeria GOLINO, **PARADISUL SPULBERAT** de Felix van Groeningen și **URIAȘUL CEL EGOIST** de Clio Barnard sunt în programul celei de-a doua ediții a ZILELOR FILMULUI LUX organizate de Parlamentul European.

Privite împreună, cele 3 filme remarcabile reflectă bogăția, adâncimea și frumusețea Cinematografului european. Fiecare are propria viziune cu privire la problemele societății noastre, abordându-le realist sau imaginativ, cu duritate sau cu delicatețe.

Mergeți și vizionați aceste filme și dezbateți pe luxprize.eu despre legitimitatea (sau nu) alinării suferinței celorlalți, atunci când oamenii nu pot lua liber decizia fatală (MIELE), sau despre cum reacționează copiii atunci când sunt marginalizați de societate și instituții (URIAȘUL CEL EGOIST), sau despre un tânăr cuplu european lovit brusc de evenimente tragice care îi pun sub semnul întrebării toate valorile (PARADISUL SPULBERAT).

28 DE ȚĂRI EUROPENE

BELGIQUE / BELGIË
BRUXELLES / BRUSSEL

БЪЛГАРИЯ
СОФИЯ

ČESKÁ REPUBLIKA
BRNO

DANMARK
KØBENHAVN

DEUTSCHLAND
BERLIN, KÖLN, MÜNCHEN

EESTI
TALLINN

ÉIRE / IRELAND
CORCAIGH / CORK

ΕΛΛΑΔΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ESPAÑA
BARCELONA, GIJON, LANZAROTE, SANTIAGO DE COMPOSTELA, SEGOVIA, SEVILLA

FRANCE
ANGOULÊME, MARSEILLE, STRASBOURG

HRVATSKA
ZAGREB

ITALIA
ROMA, BOLOGNA

ΚΥΠΡΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

LATVIJA
RĪGA

LIETUVA
VILNIUS, KAUNAS, PANEVĖŽYS

LUXEMBOURG / LUXEMBURG
LUXEMBOURG / LUXEMBURG

MAGYARORSZÁG
BUDAPEST

MALTA
VALLETTA

NEDERLAND
LEIDEN

ÖSTERREICH
WIEN

POLSKA
WARSAWA, WROCŁAW

PORTUGAL
LISBOA

ROMÂNIA
BUCUREȘTI

SLOVENIJA
LJUBLJANA

SLOVENSKO
BRATISLAVA

SUOMI / FINLAND
HELSINGFORS / HELSINKI

SVERIGE
STOCKHOLM

UNITED KINGDOM
LONDON, BELFAST, GLASGOW

URMĂREȘTE,
DEZBATE ȘI
VOTEAZĂ

@luxprize
#luxprize

WWW.LUXPRIZE.EU

O TEMĂ VIZIBILĂ

Eutanasierea este tema evidentă a filmului de Valeria Golino și constituie o dezbatere deseori conflictuală în numeroase țări europene. Deși un număr mic de țări precum Belgia, Țările de Jos sau Elveția, a legalizat eutanasierea activă în anumite condiții, majoritatea celorlalte țări consideră că este vorba despre o crimă și, ca atare, este cât se poate de condamnată. Mai multe țări precum Norvegia, Finlanda, Franța sau Spania autorizează într-un mod mai mult sau mai puțin explicit eutanasierea pasivă, adică întreruperea îngrijirilor atunci când sfârșitul este iminent, la cererea voluntară a pacientului. Alte țări, din contră, în special cele cu o puternică tradiție catolică precum Italia, Polonia, Portugalia sau Grecia (de tradiție ortodoxă), o interzic în mod expres. În Italia, unde se desfășoară acțiunea din filmul *Miele*, eutanasierea activă este considerată ca fiind o crimă pasibilă de cinci până la șase ani de închisoare. În ciuda acestei stări de fapt, tema face obiectul unor dezbateri aprinse și se poate înțelege ușor că filmul de Valeria Golino și poziția pe care acesta o exprimă alimentează dezbateră.

Scopul unui astfel de film nu se reduce, totuși, la o simplă manifestare pentru sau împotriva legalizării eutanasierii. *Miele* descrie o aventură neobișnuită care va pune în joc în mod clar distanța dintre convingerile personajului principal și o realitate în mod necesar mai complexă, mai contradictorie, care va răvăși rapid convingerile sale. Într-adevăr, deși domnul Grimaldi este relativ bătrân, el anunță rapid că se află într-o stare bună de sănătate și că urmărește să se sinucidă din simplul motiv că nu mai are nicio poftă de viață. Însă un astfel de demers încalcă profund regulile pe care Irène, adevăratul nume al lui Miele, dorește să le urmeze: să asiste persoanele pentru ale căror suferințe sau handicapuri nu există niciun remediu sau îmbunătățire posibile.

Deși femeia încalcă legile țării sale, ea va respecta alte norme, mai mult sau mai puțin explicite, care se lovesc de noi limite: putem admite, așa cum lasă să se înțeleagă Grimaldi, că sinuciderea poate surveni din cauza dezgustului față de viață? Este legal să ajutăm pe cineva să facă acest gest? Această dezbatere morală este însoțită de o conștientizare a tinerei femei: într-un dialog cu Grimaldi, ea opune atitudinea acestuia din urmă atitudinii tuturor persoanelor pe care le-a ajutat să moară în ultimii trei ani, dar care, în fond, doreau să trăiască chiar dacă ele nu puteau suporta ceea ce erau obligate să îndure...

Aspectul normelor – impuse de orice societate sau pronunțate de fiecare individ în parte – face parte, de asemenea, din punctul central al filmului. În momentul în care Miele își dă seama că a încălcat, în ciuda voinței ei, o lege care, în opinia sa, este fundamentală, Irène devine incapabilă să mai respecte regulile simple stabilite pentru intervențiile sale (să nu utilizeze cuvinte precum „la revedere” sau „doriți...”, care evocă un viitor posibil). De asemenea, ea se confruntă cu reacția complicelui său sau a asociatului comanditar care, atunci când ea menționează cazul lui Grimaldi, afirmă numai: „nu există reguli!”. Absența unor norme, a unei legi în sensul cel mai puternic al termenului se dovedește a fi insuportabilă pentru tânăra femeie.

Astfel, prin îndoilele personajului său principal, filmul ridică problema normelor în societățile occidentale în care nicio lege nu poate evita dezbateră democratică și în care nicio instanță transcendentă, nicio tradiție, nicio autoritate (morală, politică sau de alt tip) nu ar putea să se impună tuturor persoanelor. Totuși, în același timp, absența unei norme recunoscute, disputa în sensul cel mai profund al termenului, precum cea care îi opune pe Irène și Grimaldi induce, de asemenea, o incertitudine, dacă nu o angoasă care poate deveni insuportabilă pentru multe

persoane. Departe de a a-l lăsa pe bătrân să facă ceea ce dorește, Irène încearcă, din contră, să îl convingă să renunțe la decizia sa fatală. Și, deși bătrânul îi dă acesteia, într-un final, flaconul cu barbiturice, sinuciderea sa brutală de la sfârșitul filmului anunță, de asemenea, eșecul tinerei femei de a-și pune în valoare motivele și convingerile cele mai intime în fața celui alt... Prin urmare, filmul subliniază, într-un mod destul de pesimist, predominanța unui dezacord fundamental, indiferent dacă acest dezacord este între persoane precum Irène și Grimaldi sau chiar în cadrul familiilor, precum cea care îi opune pe fratele bolnav și pe sora revoltată în interior de alegerea acestuia, sau chiar între statele europene, întrucât două țări vecine precum Elveția și Italia (citate în film) au politici foarte diferite în legătură cu eutanasierea.

O CHESTIUNE EXISTENȚIALĂ?

Dincolo de legitimitatea sau nelegitimitatea eutanasierii persoanelor aflate la sfârșitul vieții sau în mare suferință, dorința lui Grimaldi de a-și pune capăt zilelor o duce indirect pe Irène cu gândul la o întrebare privind sensul însuși al existenței inginerului și al existenței sale, precum și a oricărei ființe umane. De ce să mai trăiești, se întrebă bătrânul, dacă nu mai dorești nimic, dacă nu mai ai chef de nimic...

Irène nu pare însă capabilă de a veni cu argumente veritabile ca răspuns la această întrebare, iar existența sa pare chiar caracterizată de o anumită lipsă de valoare, de o absență relativă a unor motive cu adevărat pozitive pentru a trăi. Astfel, cercul familiei sale se reduce numai la prezența tatălui său, pe care îl minte cu privire la activitățile sale ilegale, nelăsând, se pare, loc niciunei activități veritabile pe care tânăra

ÎN CÂTEVA CUVINTE

Miele, o tânără italiancă, pleacă în Mexic, unde își cumpără dintr-o farmacie o cutie de Lamputal, un produs destinat în general eutanasierii câinilor bolnavi... Însă când revine în Italia, înțelegem că Miele utilizează acest produs în mod ilegal, pentru a permite unor persoane aflate în mare suferință să moară în mod voluntar, cât se poate de demn.

Prin urmare, tânăra femeie duce o viață dublă, fără știrea persoanelor apropiate, până în ziua în care domnul Grimaldi, un inginer român, face apel la serviciile sale. Reacția acestuia va surprinde așteptările celei care se prezintă cu numele de Miele¹ și va determina punerea în discuție a convingerilor sale.

femeie ar putea s-o desfășoare: chiar dacă Irène se supune unei etici personale, este dificil să ne gândim că atracția pentru câștig nu joacă niciun rol în acțiunea sa, în condițiile în care Italia, precum și alte țări din Europa de Sud sunt caracterizate de un număr mare de șomeri în rândul tinerilor²... Iar în momentul în care Grimaldi o întreabă dacă nu are „nici un scop, nicio ambiție”, ea nu vorbește decât despre „activitatea” sa din prezent, fără nicio altă perspectivă de carieră.

Deși, pe de altă parte, ea întreține relații amoroase cu doi bărbați diferiți, aceste relații se dovedesc a fi puțin pasionale, cu minciuni mai mult sau mai puțin importante și, în sfârșit, puțin satisfăcătoare. Niciuna dintre aceste relații nu pare să se finalizeze cu întemeierea unei familii sau nașterea posibilă a unui copil: imaginea unei fericiri familiale din trecut este totuși foarte prezentă, însă este amintirea copilului Irène, în preajma tatălui și a mamei ei încă în viață, în vacanțele de iarnă. Cu toate acestea, se remarcă, de asemenea, absența, din preajma lui Irène, a unui grup de apartenență care ar putea să îi aducă un anumit sprijin.

Dintr-un punct de vedere mai cinematografic, punerea în scenă subliniază izolarea personajelor deseori văzute prin intermediul ecranelor, al geamurilor, al ferestrelor, care constituie piedici și care creează o distanță în special față de Irène. În aceeași perspectivă, muzica difuzată de playerele audio digitale izolează, de asemenea, tânăra femeie care se plimbă singură pe o stradă în mijlocul persoanelor indiferente.

Această singurătate vizibilă poate fi considerată fără îndoială unul dintre efectele individualismului în creștere al societăților occidentale, marcate în special de declinul marilor ideologii politice, religioase și a marilor instituții de socializare, cum ar fi familia, sindicatele sau școala³. Însă profunda

libertate subiectivă care rezultă determină, de asemenea, o nouă dificultate de a da sau de a găsi un sens existenței individuale, în special în momente de criză precum cea provocată de decizia lui Grimaldi.

Chiar dacă nu este vorba despre un răspuns direct la această criză, singura pasiune adevărată care o animă pe Irène este activitatea sportivă intensă, plimbarea cu bicicleta și înotul în mare. Insistența asupra acestei activități solitare în apa înghețată, pentru care era nevoie de un costum, se traduce fără îndoială prin implicarea psihologică a tinerei femei care găsește, prin această practică, răspunsul la neliniștile sale (neexprimate ca atare, însă vizibile în momentul secvențelor eutanasierilor). Însă este vorba încă o dată despre un sport practicat individual, fără nicio legătură cu alte persoane.

În mod paradoxal, ea va încerca să creeze o relație cu adevărat umană cu Grimaldi, bazată pe încredere și pe abandon, în special după moartea tânărului cu dizabilități care a tulburat-o profund. Ea îi va încredința îndoilele sale și se va afunda plângând în brațele sale. Sinuciderea inginerului, pe care ea nu îl va putea împiedica, ar trebui, prin urmare, să renască această neliniște existențială la care ea va găsi totuși un ultim răspuns, aproape magic, atunci când se duce la moscheea Süleymaniye din Istanbul. Pierderea foii de hârtie, provocată de curentul de aer ascendent, de care vorbise Grimaldi, va fi fără îndoială lăsată la libera interpretare a spectatorilor, însă va apărea în mod sigur ca un semn de speranță într-o lume deziluzionată.

Michel Condé
Les Grignoux (Liège, Belgia)
<http://www.grignoux.be>

¹ Acest nume înseamnă miere în italiană.

² În 2011, șomajul în rândul tinerilor cu vârsta sub 25 de ani depășea 40 % în Italia și în Portugalia și 50 % în Spania, Grecia și Croația.

³ François Dubet, *Le Déclin de l'institution*, Paris, Seuil, 2002.

CHESTIUNI DE DEZBĂTUT

- Miele/Irène: lumea în care trăiește tânăra femeie pare la început clar fragmentată. Totuși, aceste două universuri în principiu separate se vor întrepătrunde puțin câte puțin. Care pot fi motivele acestei întrepătrunderi treptate?
- Muzica joacă un rol important în *Miele*: ea însoțește în special scenele de suicid asistat. Însă ea este utilizată, fără îndoială, în alte moduri. Ce valoare atribuie personajele muzicii? De ce aceasta este în special indispensabilă pentru a-i însoți pe cei ce mor?

